

YILLARA YAYGIN İNŞAAT-TAAHHÜT VE ONARIM İHALE İŞLERİNDE VERGİLENDİRME

Yıllara yaygın inşaat/taahhüt ve onarım işleri, “başlanıldığı yıl tamamlanamayan” diğer bir ifadeyle; izleyen yıl yada yıllara sarkan inşaat/taahhüt onarım işleridir. GVK nun 42.-43 ve 44. maddelerinde söz konusu işlerin vergilendirilmesine yönelik “özel düzenleme” getirilmiştir. Söz konusu madde aynen aşağıdaki gibidir.

Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri:

GVK md.42 : Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat (dekapaj işleri de inşaat işi sayılır) ve onarma işlerinde kar veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir ve tamamı o yılın geliri sayılarak mezkur yıl beyannamesinde gösterilir.

Mükellefler bu madde kapsamına giren hallerde her inşaat ve onarım işinin hasılat ve giderlerinin ayrı bir defterde veya tutmakta oldukları defterlerin ayrı sayfalarında göstermeye ve düzenleyecekleri beyannameleri işlerin ikmal edildiği takvim yılını takip eden Mart ayının on beşinci günü akşamına kadar vermeye mecburdurlar.

Bu düzenlemeden sadece “yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri” yararlanabilecektir. Diğer bir ifadeyle yıllara yaygın olmayan inşaat ve onarım işleriyle, özel inşaat işlerinin bu uygulamadan yararlanmalarına olanak yoktur.

Yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinin kazancı ancak; işin kesin olarak bittiği yıl saptanabilecek ve tamamı o yılın kazancı olarak beyan edilecektir.Yani işin tamamlandığı yıl

saptanan "kazanç" geriye dönük olarak inşaatın yapıldığı yıllara pay vermek suretiyle dağıtılmayacaktır. Dolayısıyla yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinde işin devam ettiği yıllarda, başka kazanç yoksa, sadece; "YILLIK BEYANNAME" verilmekle yetinilecektir. Bu yıllarda herhangi bir vergilendirme işlemi olmayacaktır.

Müşterek genel giderler ve amortismanların dağıtılması:

GVK Md.43 : Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerinde veya bu işlerin diğer işlerle birlikte yapılması halinde müşterek genel giderler ve amortismanlar aşağıdaki esaslara göre dağıtılır.

1- Yıl içinde birden fazla inşaat ve onarma işinin birlikte yapılması halinde, her yıla ait müşterek genel giderler bu işlere ait harcamaların (enflasyon düzeltmesi yapılan dönemlerde düzeltilmiş tutarlarının) enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarlarının birbirine olan nispeti dahilinde;

2- Yıl içinde tek veya birden fazla inşaat ve onarma işinin bu madde şumulüne girmeyen işlerle birlikte yapılması halinde, her yıla ait müşterek genel giderler, bu işlere ait harcamalar ile diğer işlere ait satış ve hasılat tutarlarının (enflasyon düzeltmesi yapılan dönemlerde bunların düzeltilmiş tutarlarının) birbirine olan nispeti dahilinde;

3- Birden fazla inşaat ve onarma işlerinde veya bu işlerle sair işlerde müştereken kullanılan tesisat, makine ve ulaştırma vasıtalarının amortismanları, bunların her işte kullandıkları gün sayısına göre.

İnşaat ve onarma işlerinde işin bitimi:

GVK Md.44 : İnşaat ve onarma işlerinde geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarih, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığı veya fiilen bırakıldığı tarih bitim tarihi olarak kabul edilir.

Bitim tarihinden sonra bu işlerle ilgili olarak yapılan giderler ve her ne nam ile olursa olsun elde edilen hasılat,

bu giderlerin yapıldığı veya hasılatın elde edildiği yılın kar veya zararının tespitinde dikkate alınır.

Yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinin bitim tarihi oldukça önemlidir. Çünkü bu işlerin kesin kar veya zararı işin bitim yılında saptanacak ve bitim yılının kazancı olarak vergilendirilecektir. Yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerini ne zaman bitmiş sayacağız yada bitmiş kabul edilecek işin ölçüsü ne olacaktır.

- Söz konusu yıllara yaygın inşaat, onarım işi “Geçici ve Kesin Kabul” usulüne tabi ise; “Geçici kabulün yapıldığı tutanağın imzalandığı gün” işin bitim tarihi sayılacaktır. Geçici kabulün yapılmasına rağmen iş tamamen bitmemiş olsa da (bir takım eksiklikler bulunsa da), iş vergilendirme açısından bitmiş kabul edilecektir.
 - Söz konusu yıllara yaygın inşaat ve onarma işi; geçici ve kesin kabul usulüne tabi değil ise; “işin fiilen tamamlandığı tarih” bitim tarihi olarak kabul edilecektir.
 - Yıllara yaygın inşaat ve onarma işinin, çeşitli nedenlerle yüklenici(müteahhit) tarafından bırakıldığı durumlarda “fiilen bırakma tarihi” işin bitim tarihi olarak işlem görecektir.

Bilindiği üzere çoğu kez; geçici kabul yapıлып, inşaat/taahhüt ve onarım işinin kazancı saptanarak beyan edildikten sonra, bu işe ilişkin “gelir ve giderler” ortaya çıkabilmektedir. Bu tür gelir ve giderlerin “inşaat işinin beyanından sonra ortaya çıkması bezen, yüklenicinin (müteahhidin) dışındaki nedenlerden kaynaklanabilmektedir.

GVK'nun 44.maddesinin 2. paragrafı Tek Düzen Muhasebe Sisteminin “DÖNEMSELLİK” ilkesine uygun olmasa da, vergisel açıdan olayın çözüm yolu bulunmuştur. Böylece, Geçici Kabulün yapıлып, kazancı saptanarak beyan edilmiş, vergilendirilmiş bulunan işle ilgili sonraki yıllarda ortaya çıkan gelir ve

giderler “ortaya çıktıkları yılın” sonuç hesaplarına alınarak sorun çözümlenmiş olacaktır.Şunu özellikle vurgulamalıyız ki; bu olanak “inşaat/taahhüt ve onarım” işleriyle sınırlı tutulmuş olup “Özel İnşaatlar” ve diğer işler bu uygulamadan yararlanamayacaktır.